

דף מקורות

ספר ויקרא פרקים א'-ה' עבודת הקרבנות

קרבנות לפני מתן תורה

1. רד"ק, בראשית ד', ג:
כי מן האדמה אדם הקריב קרבן לה', מפרי האדמה ומן הצאן ומן הבקר. וזה דרך הודאה לאל... והביא כל אחד מהמלאכה שהיה מתעסק בה, להודות לאל על הטובה שנתן לו בעבודתו.
2. בראשית ח', כ-כא:
וַיָּבֹאוּ אֲנֹכִי וְיִצְחָק לְיְהוָה וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבֵּחַ. וַיִּרַח יְהוָה אֶת-רִיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-לִבּוֹ לֹא-אֶסְפֹּף לְקַלֵּל עוֹד אֶת-הָאָדָמָה בְּעֵבוֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו וְלֹא-אֶסְפֹּף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת-כָּל-חַי פֶּאֶשֶׁר עָשִׂיתִי (בראשית ח', כ-כא)
3. רס"ג, (שם):
ומפני מה לא ביקש נח דבר זה, והרי דרך מקריבי קרבנות לשאול את צרכיהם? נאמר, לא הקריב נח אלא כמודה על מה שהטיב {לו} ולנלוים אליו בעבר. והיות והקריב כמודה על שעבר לא צרף עמו דבר {בקשה} לעתיד.
4. בראשית מ"ו, א:
וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ וַיָּבֵא בְּאֶרֶז שֹׁבַע וַיִּזְבַּח זְבָחִים לְאֱלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק
5. רמב"ן, שם:
והנה בזכות הקרבנות נראה אליו אלהי יצחק אביו במראות הלילה במדת הדין רפה, זהו שאמר "אלהים במראות הלילה" (להלן, ב), והוא מה שאמר "אנכי האל אלהי אביך" (להלן, ג), כי הוא האל בית אל אשר אמר לו בחרן "אנכי האל בית אל אשר משחת שם מצבה" (בר' לא, יג); והוא "אלהי אביך" הוא השם והיא המדה; והבטיחו שלא יירא במצרים, כי יזכה בדינו ויגאל אחר ענוי; וזהו טעם "ואנכי אעלך גם עלה" (להלן, ד).

מהות הקרבנות

6. מורה נבוכים חלק ג', לב:
והיה המנהג המפורסם בעולם כלו שהיו אז רגילין בו והעבודה הכוללת אשר גדלו עליה, להקריב מיני בעלי חיים בהיכלות ההם אשר היו מעמידים בהם הצלמים, ולהשתחות להם ולקטר לפניהם. והעובדים הפרושים היו אז האנשים הנתונים לעבודת ההיכלות ההם העשויים לשמש ולירח ולכוכבים כמו שבארנו - לא גזרה חכמתו ותחבולתו המבוארת בכל בריאותיו שיצונו להניח מיני העבודות ההם כולם ולבטלם, כי אז היה מה שלא יעלה בלב לקבלו, כפי טבע האדם שהוא נוטה תמיד למורגל... ומפני זה השאיר השם מיני העבודות ההם והעתיקים מהיותם לנבראים ולעניינים דמיוניים שאין אמתות להם לשמו יתברך...

7. רמב"ן ויקרא א', ט

ויותר ראוי לשמוע הטעם שאומרים בהם כי בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדבור ובמעשה, צוה השם כי כאשר יחטא יביא קרבן, יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה, שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש, וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו. והמנות - להחיות בהן מורי התורה שיתפללו עליו, וקרבן התמיד - בעבור שלא ינצלו הרבים מחטוא תמיד. ואלה דברים מתקבלים מושכים את הלב כדברי אגדה. ועל דרך האמת: יש בקרבנות סוד נעלם.

8. רד"צ הופמן ויקרא א', ב

מלת קרבן - נגזרה מ"הקרב" ... "קרבן" הוא ככל שם דבר מאותה גזרה שם מופשט: הקרבה, הגשה (השוה איולד d163), אבל מסמן את הדבר שמקריבים. משתמשים בשם זה לא רק לכינוי קרבנות (על המזבח), אלא גם לציין שאר הדברים שמקדישים לה', כגון מתנות הנשיאים (במדבר ז, ג), מתנות המכס של אנשי המלחמה (שם לא, נ), קרבן העצים (נחמיה י, לה). המושג קרבן מציין - כפי שמבאר הירש בצדק - הקרבת מתנה, שיותר ממה שהמקבל נהנה ממנה, נוחה ממנה דעתו של המקריב עצמו. שאיפת המקריב היא שדבר משלו יתקרב לה' כדי להגיע על ידי זה בעצמו לקרבת אלהים. לפי תהלים עג, כז-כח זהו הנכס האמיתי והיחיד של איש ישראל: "ואני קרבת אלהים לי טוב", ואילו אלה שמתרחקים אובדים: "רחקיך יאבדו".

קרבנות במקרא ובמזרח הקדום

9. עלילות גלגמש, לוח אחד עשר שורות 155-161

הוצאתי לארבע רוחות והקרבתי קרבן/ ערכתי מנחה בראש פסגת ההר/... האלים הריחו את הניחוח/ האלים הריחו את הניחוח הטוב/ האלים כמו זבובים נקהלו על בעל הקרבן (ובתארחסיס: על הקרבן)